(దశాబ్దాల క్రిందటి తెలుగు వారి జీవన విధానాలకు అద్దం పట్టిన సరదా కబుర్ల సమాహారం)

5

(జూలై 20, 1976, ఆంధ్రప్రభ దినపత్రికలో ప్రచురితం)

'జీవితం నీకోసం కాదు.. ఇతరుల సేవ కోసం' అంటారు వేదాంతులు. నువ్వు ఒకరికి మేలు చేస్తే - ఇతరులు నీకు చేస్తారనే దాంట్లో నమ్మకం ఉండేది పూర్వకాలపు వాళ్ళకు.

ఇప్పుడలాంటి హామీలేమీ ఉండటం లేదు."నాకీపని నువ్వు చేసిపెట్టాలి" అని గట్టిగా దబాయించి చేయించుకోవడం అలవాటు చేసుకున్నారందరూ. మళ్ళీ ఏదైనా అవసరం వచ్చి "చూడు నాయనా కొంచెం ఈ పని చేసి పెట్టాలి నువ్వు" అని అడిగితే - "నాకు తీరికలేదు! ఇవన్నీ చేస్తూ కూర్చుంటే నా పనులు సున్నా చుడతాయి." అని వినిపించుకోకుండా విసురుగా వెళ్ళిపోవడం నేర్చుకున్నారు చాలామంది.

కొందరు తాము చెప్పడం బాగుండదని కుటుంబ సభ్యులచేత చెప్పిస్తూ ఉంటారు. ఒకరింటికి వెళ్ళి "గోపాలంగారూ.. మీరీ సహాయం కొంచెం చెయ్యాలి ఫలానా వారితో మీరొక్క ముక్క చెప్పి చక్కా చేస్తే నా పని పూర్తి అవుతుంది. శ్రమ అనుకోకండి" - అని ప్రాధేయపూర్వకంగా అడుగుతారనుకోండి. ఆయన ఆ గోపాలంగారికి అదివరలో అంతులేని సేవ చేసినవాడే అయివుండవచ్చు కూడా!

కాని ఆయన స్వయంగా చెయ్యనని చెప్పలేని స్థితిలో పడటం తటస్థించినప్పుడు - తన తరపున మాట్లాడేందుకు కొన్ని నోళ్ళు ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరుగుతూ ఉంటుంది.

<u>మా వారికి రాత్రంతా కీళ్ళు నొప్పులండీ....</u>

ఆయన భార్యా రత్నమే ఒకప్పుడు పూనుకుని జవాబు చెప్పడం జరిగితే, కొంత అభినయం కూడా తోడు చేసుకోగలదు. భర్త ఆరోగ్యం అందరికంటే ఆవిడకు ముఖ్యం కనుక ఆ విషయాన్నే ఆధారం చేసుకుని మాట్లాడుతుంది.

"రాత్రంతా కీళ్ళ నిప్పులతో బాధపడ్డారు. కాళ్ళు జాచలేరు - ముడుచుకోలేరు. కళ్ళు మూసుకుని పడుకోలేరు - తెరిచి మాట్లాడలేరు. కాళ్ళ క్రింద దిళ్ళు కాసేపు ఉంచుకుంటారు - కాసేపు తోసిపారేస్తారు. మూలగలేరు.. మూలుగు ఆపలేరు - అలా అవస్థపడిపోయారు తెల్లవార్లూ. కోడి కూసే వేళకు కొంచెం కునుకు పట్టింది. ఇప్పుడే లేచి గుక్కెడు కాఫీ త్రాగి కూర్చున్నారు. ఈ పూటకూడా చూసి డాక్టరు దగ్గరకు వెడతానంటున్నారు" అంటుంది.

"ఎవర్ని చూసి వెడతాడు?" అని అడగాలనిపిస్తుంది. కాని మర్యాదకు లోపం గనుక - ఆవిడతోపాటు మనం కూడా జాలిపడటం.. కొన్ని ప్రశ్నలు వేయడం జరగాలి. ఇవతలి వాళ్ళు వెళ్ళిన పని మరిచిపోయి - ఆమెతో ప్రతివిషయంలో ఏకీభవిస్తూ, మధ్య మధ్య దీర్ఘనిశ్వాసాలు విడుస్తూ ఉండవలసిందే! ఈ సంభాషణ ఆలకిస్తూ ఆయన రోగిష్టి మొహం పెట్టుకుని కూర్చోవలసిందే!

మోకాళ్ళు మాత్రమేనా!..

"అలాగా అంత బాధపడ్డారా!.. కాళ్ళనొప్పులుంటే మోకాళ్ళు మాత్రమేనా? అని ప్రశ్నించగా.

"అబ్బే! మోకాళ్ళయితే ఎలాగో అలా భరించవచ్చు. మోకాళ్ళు.. మోచేతులు, ముంజేతులు, మణికట్లు, వేళ్ళు, మెడనరాలు" అని ఆవిడ జాబితా చదువుతుంటే, ఆయన మరీ మౌనంగా ఉండటం మంచిది కాదనో, అనుభవించినవాడు చెప్పడంలో మరింత బలం ఉందనో, అర్ధాంగి చెప్పలేక అలసిపోతోందనో - తాను కూడా కల్పించుకుని,

"పిక్కలు, డొక్కలు, ముక్కుదూలం, కణతలు, భుజాలలో జాయింట్లు , వెన్నుపూసలో కొన్ని పాయింట్లు -" అని జాబితా తన పరంగా పూర్తిచేస్తాడు.

ఇదంతా విన్నవాళ్ళు "అయ్యో! చాలా బాధపడ్డారన్నమాట! అయితే ఇలా రావడం ఇదే మొదటిసారా? ఇదివరలో కూడా వచ్చేదా?" అని ప్రశ్నించక తప్పదు.

"వచ్చేదనుకోండి.. కానీ ఇంతగా ఉండేది కాదు" అంటాడాయన.

"ఆ! అక్కరలేని పనులన్నీ పెట్టుకుంటారండీ! అసలే ఆరోగ్యం మంచిది కాదు.. ముక్కుమూసుకుని ఇంట్లో కూర్చోమంటే - అలా అయితే ఎలా మనకు మేలుచేసిన వాళ్ళకు, మళ్ళీ చెయ్యొద్దా? అది సమాజ ధర్మమా! అంటారు. ఓపిక ఉంటే కదా ఏ పని చేసినా, కొంచెం కూడగట్టుకు చెయ్యండి స్వామీ అని సలహా చెపితే మాత్రం వింటారా!..."

"ఓపిక వచ్చేదాకా పనులుంటాయేమిటే?" అని గదమాయిస్తారు. చప్పగా పడిపోతే ఎలా చెప్పండి. ఇప్పుడు చూడండి.. మీరేదో పనిమీద వచ్చారా! ఈ స్థితిలో ఉన్నారా! మీరడుగుతుంటే - నాకే ఎంతో ఇదిగా ఉంది" అని ఆమె హావభావ విన్యాసాలతో చెపుతుంది.

వెళ్ళిన పెద్దమనిషి ఏం చేస్తాడు? "మీరు తప్పకుండా విశ్రాంతి తీసుకోవాలి.. వైద్య సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.. నా పనికేం లెండి... తర్వాత చూసుకోవచ్చు" అని తీరాలి.. అంటూనే అక్కడనుంచి నిరాశతో బయటికి జారుకోవాలి..

ఆ విష్ణుమూర్తి చూడు,

చాలామందికి 'పరోపకారం' అంటే ఎలర్జీ తమకు ఎవరన్నా సేవచేయడానికి అంగీకరిస్తే - వారి అవసరాన్ని బట్టి - తమ అవతారాలు మారుస్తూ ఆ సేవలందుకోవడానికి అనుగ్రహిస్తూ ఉంటారు. ధన, కనక, వస్తు, వస్త్ర, వాహనాదులలో ఏదైనా సరే స్వీకరించడానికి ఎల్లవేళలా చిరు నవ్వులతో సంసిద్ధత ప్రకటించే వరకు పురుషులు మనకు చాలామంది ఉన్నారు.

తిరిగి ఏ చిన్ని వరంకూడా కోరకూడదు. అలా ఎవరైనా కోరితే, వారిని అమర్యాద చేసినట్లు. తప్పించుకోవడానికి వారు ఎన్నో ఉపాయాలు ఆలోచించుకుంటూ ఉంటారు. దేశమంతా వాలంటీర్లుగా మారిపోవాలని వారికి అవసరమైన సేవలన్నీ చెయ్యాలని కొందరు అభిప్రాయపడుతూ ఉంటారు. వీరు సాక్షాత్తూ విష్ణు అంశతో జన్మించిన మహనీయులు.

ఒక ఆంజనేయులు అనే పేరుతో ఉన్న వ్యక్తి - ఎవరికన్నా సహాయం చేద్దామని, వారు సంతోషిస్తే కొంత సంతృప్తి చెంది నిద్రపోవచ్చుననీ ఆయన ఆశ. ఆ సంతోషం కోసం ఆయనగారు తను స్వంతపనులన్నీ మానుకుని పరోపకారం చేస్తూ ఉంటారు. భర్తృహరి చెప్పినట్లు "తమకార్యాలు మరచి ఇతరుల కార్యాలు చెయ్యడం మంచిది' అన్న భావం బాగా వంట పట్టించుకున్నాడు.

ఆయనగారికి పనులు చెప్పడం కోసం ఎన్ని ఇళ్ళవాళ్ళో ఎదురుచూస్తూ ఉంటారు. ఒకరు ఆయన్ని చూడగానే "నమస్కారమండీ! కులాసాగా ఉన్నారా! ఈ మధ్య కనిపించడంలేదు" అని ఎంతో నమ్రతతో పలకరిస్తారు.

ఆంజనేయదండకం దొరుకుతుందా?

ఇలాటి సేవాపరాయణుడొకాయన ఉన్నాడు. పాపం అందరికీ ఆయన పనులు చెపుతూ ఉంటారు. ఒకామె - ఆంజనేయులుగారూ!.. మా వారికి ఒంట్లో అట్టే ఇదిగా లేదు. పైగా నాకు రాత్రిళ్ళు దినం విడిచి దినం పీడకలలూ వస్తున్నాయి. ఏదో

పోనీ రోజూ ఆంజనేయ దండకం చదువుకొందామనిపించింది. ఆరు రోజులనుంచి వెతుకుతున్నాను. ఎక్కడా దొరకలేదు. వట్టిగా ఆంజనేయుణ్ణి తలుచుకొంటున్నాను. ఇంతలో ఇవ్వాళ మీరు కనిపించారు? అన్నది.

ఆ ఆంజనేయులుగారు పరోపకారపరాయణుడన్నమాట నిజమేగాని కొంచెం మాటలో చమత్కారంగలవాళ్ళు, మనిషి కూడా కొంచెం విడ్డూరపు పోకడలోనే ఉంటాడు. ఆయనగారు పైన చెప్పిన ఇల్లాలి దండకం అంతా విని.. "ఆంజనేయ దండకం మాటసరే.. మీకు రోజు విడిచి రోజూ పీడకల రావడం విచిత్రంగా ఉందే!.. ఈ రోజుల్లో పీడలు కూడా "పెరియాడికల్"గా వస్తున్నాయన్నమాట.. వాటికీ తీరుబడి ఉండడంలేదు. క్లయింట్సు ఎక్కువయ్యారల్లే ఉంది" అంటాడు.

అవతల ఇల్లాలు అందులో ఉన్న వ్యంగ్యాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోలేక.. 'నిజంగా ఆంజనేయులుగారు! లెక్క ప్రకారం వస్తూన్నాయి ఆ పీడకలలు. అవి రానిరోజున హాయిగా నిద్రపడుతోంది. మనస్సు ఉల్లాసంగా కూడా ఉంటుంది" అని ఆవిడ అన్నది.

"అయితే పీడకల పడుకోగానే వస్తోందా? అర్థరాత్రివేళా.. తెల్లవారు ఝామునా?" అని ఆంజనేయులుగారి ప్రశ్న.

"అబ్బే అర్థరాత్రికాదండీ.. పడుకోగానే వస్తున్నాయి. దాంతో నిద్రంతా పోతోంది" అని జవాబు.

"అయితే అదేదో మోడరన్ ట్రెండ్! వెనుకటి పీడలు అర్థరాత్రి వేళకు తప్ప ముందుగా బయలుదేరేవి కావు.. సామాన్యంగా సినిమా సెకండుషో వదిలిపెట్టే వేళకు – ఇవి సంచారం సాగించేవి" అని ఆంజనేయులగారు విషయాన్ని విపులీకరించారు.

ఆవిడ అంతా విని "ఇంతకీ ఆంజనేయ దండకం చదవడం వల్ల ఆ కలలు తగ్గుతాయంటారా?" అని మళ్ళీ మొదటికి వస్తుంది." ఆంజనేయులు చెయ్యలేని సహాయం ఏం ఉంది?" అన్నారు అతి వ్యంగ్యంగా.

ఆయన వెడుతూ వెడుతూ "ఇవ్వాళ పీడకలలరోజా.. సెలవురోజా" అని ప్రశ్నించారు. 'సెలవురోజే' అన్నదామె. మరునాడు ఉదయానికి ఎక్కడ పట్టారో పట్టి ఆంజనేయ దండకం ఆవిడ చేతిలో పెట్టాడు. అప్పుడామె ఎంతో సంతోషించి దాని ఖరీదు అందచేసింది.

అందరూ 'అవి తెమ్మనీ, ఇవితెమ్మనీ ఆర్డర్లివ్వడమేగాని డబ్బు చేతులో పెట్టరు. తెచ్చిన తర్వాత వి.పి. పార్సిల్సు తీసుకున్నట్లు తీసుకుంటారు. అయితే ఇక్కడ పోష్టల్ ఛార్జీలు కూడా ఆయనవే పాపం. ఈ ఆంజనేయులుక్కూడా గగనతలాన ఎగిరి వెళ్ళే శక్తి ఉందని అందరి అభిప్రాయం అయివుంటుంది.

<u>మళ్ళీ చెపితే మండిపడతారు</u>

ఈ ఆంజనేయులు – దండకం తెచ్చి అందించిన ఆవిణ్ణే .. ఒక చిన్న సహాయం అడిగాడు. ఆయన పనిచేసేచోట ఏదో కాగితం ఉంది. దాని వివరాలు కొంచెం తెలుసుకోమనండి అని అడిగాడు. నాలుగు రోజుల తర్వాత "ఏమైంది" అడిగాడు వచ్చి. "చెప్పానండీ" కనుక్కుంటామన్నారు" అన్నది ఎంతో నిర్లిప్తంగా.. "ఇంకో మాటలు చెప్పండి రేపువస్తాను" అన్నాడాయన్ని.

ఆవిడ వెంటనే ముఖం చిట్లించుకుని "మావారికి మళ్ళీ చెపితే మండిపడతారు. ఆయనంతట ఆయనవచ్చి నాకు చెపితే నేను మీకు చెపుతాను.." అని గట్టిగా చెప్పింది.

ఆంజనేయులుగారేమంటారు.. "ఈవిడకు పీడకలలు తగ్గినాయిగావచ్చు" అనుకుని ఉంటాడు. ఆంజనేయులుగారి సేవా ధర్మాలు చాలా ఉన్నాయి. వీలైతే మరోసారి.

●●●

Comment on this article..